

EGYESÜLETI *DUPLA*

ÉRTESITŐ

Kiadja: A Magyar Csendőrök Családi Közössége — Cleveland, Ohio, USA.
1963. Február — Chartered July 14, 1958. B. 56-940. — 6. Szám

• HIVEN • BECSÜLETTEL • VITÉZÜL •

EGYESÜLETI ÉRTESITŐ

Kiadja: a Magyar Csendőrök Családi Közössége

Szerkeszti: a Sajtó és Szerkesztő Bizottság

Légy hű mindhalálig,
és néked adom az életnek koronáját...

(Jelenések: 2:10)

Csendőr naptár szerint mérve az idők folyását, immár a 18-ik csendőrnapot töltjük az emigrációban, s ha ez a nagy Történelem lassan pergő homokóráján csak egy röpke másodperc is, a halandó emberi életben 18 esztendő már öregek és fiatalok számára egyaránt nagy idő...

Nem szabad azonban csak a pillanatnyi jelenből kiindulnunk, s csak magunkat nézünk, hanem tárgyilagos jövőbe látással egyrészt arra kell gondolnunk, hogy a Történelem szekere soha egy pillanatra sem áll meg, másrészt arra, hogy a mi mulandóságunkkal szemben Hazánk élete örök, melyben 18 év éppen úgy nem számít, mint ahogy a 150 éves török uralom sem törte meg létét, sőt utána virágzásnak indult. Hazánk tehát feltétlen fel fog szabadulni mostani rabságából is — sőt a mai rendkívül feszült világpolitikai helyzet folytán talán hamarabb, mint gondolnánk — s akkor törvényes állami életében nélkülözhetetlen Testületünk is fel fog támadni tetszhalálából.

Az említett kettős irányu történések biztos bekövetkezésébe vetett hitünket egy pillanatra sem szabad tehát elveszítünk, hanem Hazánk és Testületünk iránti hűségünket és mindkettő iránt mindig és mindenütt fennálló kötelességeinket mindhalálig — sőt némely tekintetben még azontuli vonatkozásokban is — teljesíteni kell.

Szerte a nagyvilágban élő Bajtársaink mindenütt megünneplik ezt a napot, az egymáshoz közelebb élők együttesen, az egyedül levők és az ott-hon elnyomottak lélekben, gondolatban, s emlékekbe mélyedten... S mikor ezt teszik, akkor erre kizárólag csak az a lelkük mélyén élő 2 nagy érzés sarkalja őket, hogy magyarok vagyunk és csendőrök voltunk. Mindkét érzés közös forrása pedig a büszke öntudat, s így van ez rendjén...

Mert ha a teremtés koronája az ember, s ebből is a fehér ember, akkor magyarnak lenni még az utóbbiak között is előkelő helyet jelent. Az emberi nagy társadalomban minden nemzetnek megvan ugyan a maga sajátos értéke, a mi nemzetünk értékét azonban sok minden máson kívül még oly legszebb tulajdonságok adják meg, mint lovagiassággal párosult katonai és férfiúi erények, mely született tulajdonságait 1000 év Honmentő és Nyugatot bátyaként védő harcai csak még fokozottabbá és értékesebbé tették... S ugyanezek a nemzeti tulajdonságok tették nagygyá és híressé Testületünket is.

Ez a lelkek legmélyén élő, de éppen ezért a legmagasabb sikon mozgó 2 nagy eszme tartott és tart tehát minket össze az emigrációban és ezek ápolása kell minket összetartson ezután is... De gyermekeink és unokáink büszke magyar szellemben való nevelésével és Testületünk hagyományainak a jövőbe való átmentésével át kell vinnünk ezeket még a messze jövőbe is.

Ezek a mi kötelességeink a hosszúra nyult emigrációban...

Légy hű mindhalálig, és néked adom az életnek koronáját!

TESTÜLETÜNK TÖRTÉNETE

(Befejező rész)

A katonailag megnyert, de alattomos belső bomlasztások miatt mégis elvesztett I. v. háborút követő megszállások, majd más súlyos feltételeket is ránk kényszerítő, 1920. jun. 4-én aláírt **trianoni békediktátum**, a továbbiakban új, s az 1881-1918 közötti korszaknál sokkal nehezebb feladatok elé állították a minden jelenségre legérzékenyebben reagáló közb. szolg-ot teljesítő, s a Haza sorsával elválaszthatatlanul összeforrt Testületünket.

Hazánk 1000 éves területének 2/3 részét és lakosságának több mint felét, az ott levő beépítettségekkel, kulturintézményekkel, a hegyeket borító hatalmas erdőségekkel, az azok méhében levő gazdag ásványkincsekkel, a Bácska és Bánát aranykalászaival együtt mind elvesztette. A Kárpátok koszorui, a Duna alsó folyása, a Dráva — társországi viszonylatban a Száva — és a Lajta által alkotott természetes határai egyetlenegy ponton sem maradtak meg, hanem azokat minden irányban nyílt és Ausztria kivételével mindenütt ellenséges határok váltották fel. A megmaradt kis ország lakossága a megszállt területekről történt tömeges átköltözés folytán megsűrűsödött, az Oroszországból 1919 tavaszán 137 nap tartamára becsempészett és népünk lelkeségétől oly annyira távo!álló, romboló irányzatú bolsevizmus pedig nemcsak politikailag, hanem gazdaságilag még a 4 és 1/4 évig tartó háborúnál is súlyosabb károkat okozott. Mely körülmények a közb-i viszonyokat mind előnytelenül érintették és befolyásolták.

Mindezekon kívül az említett békediktátum csak 35.000 főnyi hadsereget engedélyezett, minek folytán katonai jellegű Testületünk létszáma és sulya lényegesen megnövekedett ugyan, de az ezzel járó fokozottabb katonai kiképzés újabb feladatokat jelentett az elsősorban közb. szolg. ellátására hivatott Testületünknek.

Ebben az időszakban Testületünk alapszervezetében, szolg. teljesítési rendszerében és ezekkel összefüggő egyéb viszonyaiban — éppen ezeknek alapjában történt kitünő felépítettsége folytán — lényeges változások nem történtek, a korszerű követelményeknek megfelelő fejlődés viszont annál inkább előtérbe került. Az eddigi — 1881-1918 közötti korszakra vonatkozó — ismertetésünktől eltérő lényegtelenebb **változásokat**, valamint a történt **korszerű fejlődéseket** az alábbiakban foglaljuk össze:

1920-ban — az akkori leromlott gazdasági és közb-i viszonyokra való tekintettel — minden közig. járás székhelyén a régi szakpk-nak megfelelő, de idős fhdgy., vagy szds. pság-a alatt — a régi jörm. helyettesként való beosztásával — **járási cső. pság-ot**, minden vármegye székhelyén pedig a régi sznypság-nak megfelelő, de örgy., vagy alez. pság-a alatt álló, sgt-tel is ellátott **vármegyei cső. pság-ot** állítottak fel, melyek székhelyén és azok alárendeltségében — főként kiképzési, de karhatalmi célokból is — a régi tanosztályoknak megfelelő **cső. iskolákat** létesítettek, ahol 1 szds. pság-a

alatt, alantós ti-ek és segédoktatók beosztásával a prb. cső-ök kiképzése folyt. Ugyanekkor a pótsznypság-ok megszüntetésével 1 g. főti. főnöksége alatt és a régi szv. törm-ek beosztásával a vm-i cső, pság-oknak alárendelt gazdasági hivatalokat állítottak fel, a kerpság-oknál levő számvevőségeket pedig 1 g. főti. főnöksége alatt törzsgazdasági hivatalokká alakították át.

Ugyancsak 1920-ban Bpesten 1-1 ezds. pság-a alatt — a kerpság-okkal azonos jelleggel és alárendeltséggel — 1-1 állandó jellegű ti. tanf. pság-ot, valamint szabályzat szerk. és tanulmányi bizt-ot állítottak fel.

Az öpk. képzés eleinte Ostffyasszonyfán, majd 1927-től az elveszített nagyváradi pótlására Szombathelyen épített öpk. képző iskolában történt.

A szervezésnek ez a módja azonban a járási-és vm-i cső. pság-okra nézve nem minden tekintetben vált be. Azok területe ugyanis teljesen a polgári közigazgatási határokhoz alkalmazkodott, ami azonban — különösen járási viszonylatban — az alárendelt örsök aránytalanságához, sőt sok esetben azok túl kevés számához vezetett (így pl. a kőszegi járáspk-nak csak 1 örse volt), polgári hangzásu elnevezésük pedig azt a látszatot keltezte, mintha azok a helyi közigazgatási hatóságoknak (főszolgabíró, alispán) alá lettek volna rendelve. Így 1925-ben a járási cső. pság-ok nagyobb és a vm-i cső. pság-ok kisebb mérvű összevonásával a szervezés eredeti rendje állt helyre, de — az említett magasabb rendf-u pk-ok mellett — az az elnevezésbeli különbségekkel, hogy a régi jörm-eket szakpk-nak, a régi szakpk-ot sznypk-nak, a régi sznypság-ot pedig osztálypság-nak nevezték el, így a vezetésnek ez a módja és az egyes pk-ok hatásköre — kerületig, illetve ezredig értetlen — most már teljesen azonos volt a honv-ség szervezetével.

A kerpság-oknál — orvos és hadbírák beosztásán, valamint a sgt-ség létszámának emelésén kívül — változás nem történt. Ezek székhelye — a honv. vddr. pság-okkal egyezően és sorrendjük szerinti számozással — Bpest, Szfhvár, Szthely, Pécs, Szeged, Debrecen és Miskolc voltak, melyekhez a Felvidék-i sávnak az 1938. nov. 2.-iki 1. bécsi döntéssel történt visszacsatolása után Kassa, majd Észak-Erdély-nek az 1940. aug. 30.-iki 2. bécsi döntéssel történt visszacsatolása után Kolozsvár és Marosvásárhely járultak.

A magasabb szerveknél — létszámemelésen kívül — változás nem történt.

Ebben az időszakban bekövetkezett korszerű fejlődés azonban az 1881 óta fennálló alapszervezet mellé már korszerű szervek létesítését is megkívánta. A megkisebbedett ország sűrű vasuti hálózata, a közúti közlekedési eszközök szaporodása, légi járatok beállítása, az intellektuális és politikai bűncselekmények emelkedése a hűnözők működési és menekülési területét — a régebbi, inkább helyi jelleggel szemben — megnagyobbította. Szükségessé vált tehát oly nyomozó szervek létesítése, melyek nagyobb területen — sőt felsőbb fokon központilag — rendelkeznek hirszolgálattal

és áttekintéssel, s melyek tagjai — az örskörletekben ismeretlen voltak folytán — szükség esetén polgári ruhában is működhetnek. A rádió fejlődése a bűnügyi körözések, parancsok és jelentések gyors közvetítésére volt alkalmas, így ez **híradó** szervek, a közúti és légi forgalom megnövekedése pedig **közlekedési szervek** létesítésére vezetett. De megnyilvánult a korszerűsítés oly helyi viszonylatban is, mint nyáron a balatoni fürdőszolgálat, melynek mibenlétét Lapunk 3-ik számában ismertettük.

Az említett 3-as irányu fejlődés — megfelelő előkészületek után — ténylegesen 1930-ban vette kezdetét a kerületek székhelyein felállított nyomozó alosztályok (nyom. ao.) működésbe lépésével, amit a későbbi évek során híradó és közlekedési örsök, majd mindezek felsőbb pság-ai követtek. Mely **korszerű szervezésnek** a 30-as évek folyamán bekövetkezett, de a terület visszacsatolások után kibővült végső eredménye az alábbi volt:

Közp-i nyom. pság Bpest: Jellege és alárendeltsége a kerpság-okkal azonos. Pk-a ezds., helyettese alez., alárendelt szerveinek élén — azok jellegének megfelelően — töti-ek, illetve szds-ok állottak, beosztott alantos ti-ekkel. Tagozódása: helyben levő törzs, hírközp., törzsao., nyom. tanszd., vasuti szny., híradó osztály és a kerületek székhelyein levő 10 nyom. ao. A vasuti szny-nak 11 nagyobb vasuti gócponton elhelyezett 11 örse volt.

Híradó osztály Bpest: A fenti közp-i nyom. pság alárendeltségében. Pk-a örgy. Tagozódása: helyben levő műszaki ao. és 1 szny., melynek a kerületek székhelyein és Ungváron elhelyezett 11 híradó örse volt.

Közp-i közlekedési pság Bpest: Jellege és alárendeltsége a kerpság-okkal azonos. Pk-a ezds. Tagozódása helyben levő műszaki ao. és rep. téri szny., melynek 19 rep. téri örse volt, továbbá Bpsten, Komáromban, Ungváron és Désen elhelyezett 4 szny., melyeknek összesen 24 közlekedési örsük volt.

Az ismertetett korszerű szervek létesítésének kezdeményezője, szervezője és a számukra szóló utasítások kidolgozója, a későbbiekben vörgy-i rendf-ot elért Pinczés Zoltán szds. volt, kit más munkakörökben is kifejtett odaadó és fáradhatatlan tevékenysége alapján, méltán tekinthetünk Testületünk 2-ik Török Ferenczének.

A trianoni békediktátum hadsereget korlátozó, de a belbiztonsági szervek növelését megengedő rendelkezései Testületünk **utánpótlását** is megváltoztatták. Így a ti-i létszám emelésére 1920-21-ben 100-100, 1922-ben pedig 50 hivatásos főt-et vettek át a honv-ség állományából, kiknek háborut viselt voltak és magasabb rendf-uk miatt már nem kellett arról lemondaniok így prb. szolg-uknak az örsökön töltött gyakorlati időszakában nem mint jör tagok, hanem mint azok kísérői és szolg-uknak megfigyelői szerepeltek. A fiatalabb ti-ek későbbi utánpótlása — ritka kivétellel — szintén a honv-ség hivatásos állományából történt. Az alti-i létszám a háboru utáni első években szintén katoná-, sőt hadviseltekből nyert kiegészítést, a későbbiekben azonban a honv-ség kis létszáma miatt ezt már sok esetben

nem katonaviseltek felvételével és azoknak cső. iskolákban történő — szakkiképzést megelőző — 1 évi katonai kiképzésével kellett megoldani.

A g. ti-ek első utánpótlása az 1. v. háboru legszebben kitüntetett tart. ti-jeiből, a későbbiekben pedig a honv-ség tart. állományából történt.

A **prb. szolgálat** ideje ti-eénál és katonaviselt prb. cső-öknél 1, nem katonaviselt prb. cső-öknél pedig 2 év volt.

A korszerű fejlődés azonban a **szakismeretek** további bővítését is megkívánta, ami a régi jörm-i (alhdgy-i) vizsgák fenntartása mellett, az öpk. képző tanf. 10 hónapra való felemelésében, az örm-i előléptetés előtt állóknál 5 hónapos jv. tanf-ban, a gazd-i szakmába törekvőknel és a korszerű szervekhez beosztottnál különböző idejű szaktanf-okban, a töti. előléptetés előtt álló ti-eknél pedig 5 hónapos töti. tanf-ban és az ezredesi előléptetés előtt teendő vizsgában nyilvánult meg.

Mindezek megvalósítása Testületünk 1932-37 közötti felügyelőjének, vitéz Szinay Béla altbgy-nak a nevéhez fűződik, ki erős magyar fajszeretettel, bő haditapasztalataival és páratlan pedagógiai tudásával a kiképzés színvonalát mindenütt az elérhető legmagasabb fokra emelte.

A thts-i és alti-i **rendf-ok** a 20-as években —a honv-ségtől részben eltérően — tultengőek voltak, mert a szkv-i rendf-ot viselő cső-öknél kívül még volt örm., törm., főtörm., 3., 2. és 1. o. thts., mely utóbbi a régi jörm-nek felelt meg. A 20-as évek végén azonban a főtörm-i rendf- megszüntetésével, a 3. és 2. o. thts-i rendf-ok összevonásával és az 1. o. thts-ek alhdgy-i előléptetésével a kérdés a honv-séggel egyezően rendeződött el.

A gazdasági hivatalokba beosztottak g. thts-i rendf-ot viseltek.

Az **öltözeti** cikkek színe szolg-ban, azon kívül és diszben egyaránt a khaki volt. A köpeny és zubbony szabása és diszitése a honvédséggel egyezett — csak a hajtókánk volt kettős —, de a jör-ök szolg-ban pantallót viseltek. A régi cikkek közül csak a szolg-ban és diszben viselendő kalap, s a szolg-on kívül viselhető fekete nadrág és sapka maradt meg, de utóbbi csak a ti-eknél, míg ez alhdgy-től cső-ig már khaki színben készült. Új öltözeti cikk csak a gyakorló kivonulásoknál használt táb. sapka volt. Diszben ti-ek lovaglónadrágot és csizmát, alhdgy-től cső-ig pedig pantallót és az alatt nyári csizmát viseltek.

A bőrből készült **felszerelési** tárgyak színe sárgás-barna volt.

Testületünk a feladatok vázolt növekedése és sokoldalúsága, s az ezekkel járó gyors létszámemelés, sőt túlméretezés ellenére — de viszont az idősebb nemzedék hagyományokat és tapasztalatokat átadó nevelésének eredményeként — a trianoni időszakban is meg tudta őrizni régi hírnevét és csak a közbiztonsági szolgálatnak élő Török Ferencz-i szellemét.

Az oly odaadással végzett közb. szolg. és a bűnözőkkel folytatott örök harc természetesen béke idején is megkövetelte a maga **hősi halottjait**, melyekhez az elemi csapások önfeláldozó, bátor életmentői is járultak.

Az 1. v. háboru tulzott áldozatok még nem kívánt a Testülettől, mert

az arcvonalbeli szolg-ra önként jelentkezőkön, s a táb. rend-i szolg-ot teljesítőkön kívül csak az 1916. aug. végi román betöréssel érintett erdélyi őrsők harcoltak zlj-ba összevonva az ellenséggel. S hogy az 1919 évi bolsevizmus után csak 16 név került rá — élükön Fery Oszkár altbgy. akkori felügyelőnkkel — a mártirok emléktáblájára, az kizárólag csak annak volt köszönhető, hogy ez a véres rémuralom csak 137 napig tartott. Így a pár héttel későbbre tervezett nagy csendőrintásra már nem volt idejük.

A tatárjárás és törökdulás után Hazánk 3-ik legnagyobb nemzeti katasztrófáját hozó 2. v. háboru azonban már minden képzeletet felülmúló veszteségeket okozott Testületünknek, melynek táb. rend-i szolg-ot teljesítő tagjai és csö. iskolákból alakított zlj-ai az ÉK-i és DK-i Kárpátoktól a Ny-i határokig, több mint 7 hónapon át mindenütt a honv-ség kötelékében harcoltak a Hazánkra zuduló, s azt előzőnlő ellenség ellen, mikoris csak Budapest és környékén 3000 hős Bajtársunk áldozta életét annak védelmében.

Szétszórtságunk és Hazánktól való elszakitottságunk miatt a veszteségekről pontos képet alkotni még nem tudunk, de semmiként sem tévedünk, midőn azokat a fogoly és internáló táborokban, kinzókamrákban és vesztőhelyeken elpusztultakkal együtt legkevesebb 67%-osnak becsüljük.

Testületünket az orosz szuronyok alatt létrejött otthoni kormányzati rendszer 1945-ben felosztatottnak nyilvánította, ami azonban ismét csak egyik bizonyítéka értékességének. Mert nyilvánvaló, hogy akit a minden szépet, jót és nemeset megtagadó, s az örökérvényű erkölcsi elveket fejtegetőre állító Sátán nem szeret, az csakis tisztességes és becsületes lehet.

*

VALAKI ÉBREN VAN

Irta: Komáromi József

Ezüstös holdfényben Rója utak sorát, Álmodnak a bölcsők, Hallgatnak a tanyák.	Ismer minden fűszált, Hajló akácágat, Bedülő kertajtót, Vakkantó kutyákat.	Felfordult világban Számüzve örökre, Világvándorra lett A csend régi öre.
Nyujtózik a falu Tornya csillan messze, Hívó szavát küldi A csendőrrel szembe.	Ismeri az embert, A pusztai lelket, Messziről megérzi, Hogy kiben mit lelhet.	Szívében virágzik Mégis a jövőndő, Titka: Hűség, Jóság, Becsület és Erő.
Kalapján hullámszik Fénylő kakastolla, Messzenéző szeme Fürkésző motolla	Megérzi a bünt is, Ő a törvény öre, Minden rossz és gabság Gondos üldözője.	Messziről is ébren Virrasztja az álmot, S egyszer hazaviszi A szabad világot.

A budapesti Böszörményi uti csendőrlaktanya fedeles lovardája ezen a napon teljesen megváltozott. Bár a kalendárium csak egy szürke hétköznapot mutatott, mégis, az öreg lovarda ünneplésre készült. A sós fűrészpordosan elgereblyézve, a falakat cimerek, zászlók és tölgyfakoszorúk tették ünnepélyessé. Biborszőnyeggel bevont emelvényen széksorok várták az ünneplésre érkezőket. Most nem hallatszottak lódobogások, sem lovagló tanárunk erélyes vezényszavai. A lovarda falai között szinte templomi csend uralkodott, hol 38, izgalomtól kipirult arcú délceg csendőrhadnagy várt avatásra. Az ablakokon áttört a februári aranyló napsugár, s megpihent a fénylő sujtásokon, kardokon, s a vadászkalapok mellett büszkélkedő kakastollakon.

A közönség már együtt volt. A megjelentek között ott volt a Csendőrség Felügyelője, a Honvédelmi Miniszter és kíséretük. Két büszke és boldog arcot is láttunk a tisztikar között: vitéz kisbarnaki Farkas Ferenc tábornokot, a Ludovika Akadémia parancsnokát és vitéz Szabadhegyi Ferenc csendőrezredest, a Csendőrtiszti tanfolyamok parancsnokát. Mindkettőjüknek, örömtől sugárzott a szeme, hiszen fiaikat, neveltjeiket avatják ma hadnaggyá.

Pattogó vezényszavak és jelentések után elhangzott a vezényszó: Eskükhöz! Mire 38 kéz lendült eskükhöz és 38 száj dörögte: "Esküszöm a Mindenható Istenre..." A lovarda falai visszhangzottak az eskü szövegétől. Majd rangelsők állt elő, hogy az újonnan avatottak nevében beszédet tartson. Szavai még mindig fülünkbe csengenek, melyeket így fejezett be: "Most pedig ősi szokás szerint rántsunk kardot!" Ebben a pillanatban 38 kard repült ki hüvelyéből a magasba és 38 torok kiáltotta: "A hazáért mindhalálig!"

E feledhetetlen ünnepséggel 38 ifju vált tagjává annak a hires-neves Testületnek, melynek "Hiven, Becsülettel, Vitézül" a jelszava, s ezzel ők is beléptek azok soraiba, kik február 14-én Csendőrnapot ünnepelnek...

A 38 ifju akkor szétszéledt az országban, de nagyrészüket csak rövid ideig élhetett békehivatásának és volt részese a csendőrnapi ünnepségeknek. A Hazánk körüli háborúk, majd az önvédelmi harcunk miatt többjüket már a második évforduló a harctereken talált, a következő évek pedig szétszórták őket a nagyvilágba, Szibéria havas-jeges mezőitől és az Ural ólombányáitól kezdve, az otthoni börtönökön és internálótáborokon át a nyugati és tengerentúli országokig... De bárhol és bármily körülmények között éltek, a Csendőrnapiokról soha meg nem feledkeztek...

Mi szabad földön élő csendőrök tudunk nyilvánosan is ünnepelni, de Bajtársaink, kik a vörös pokolban vannak még mindig, némaságra vannak itélve. Eskünk szent szavaihoz hiven hő imával kérjük a magyarok Istenét,

hogy sokat szenvedett népünknek és otthon élő Bajtársainknak hozza meg a szabadságot, amit nekünk is kötelességünk elősegíteni.

*

ÖRMESTER UR MARAFFA

Irta: v. Nagy Lajos

1944 késő őszen jártam utoljára a homonnai temetőben. Régi besüpedt és egészen új sírhantok között, a nyúlós kárpáti ködtől csuszós sírkövekben botorkálva kerestem egy régi síremléket, Örmester ur Maraffa fekete márványból készült sírkövét...

Ott fent a Kárpátokon észvesztő harc tombolt! Sztalin bolsevista hordái rohamozták Felső-Zemplén Lengyelfölddel határos hegyihágóit. Magyar és német katonák ezrei estek el, mint apáik egykor, mikor a fehér cár embermilliói akarták lehengerelni az osztrák-magyar-német szövetségesek katonai védelmét.

Mindkét esetben egy és ugyanaz volt a cél! Átvinni a nagy szláv álmot megtestesült valóságban a Kárpátokon! Akár a cár sasos lobogóját, akár Sztalin vörös rongyát lengeti a tiszai szellő a Kárpátok innenső oldalán, Európa elveszett, mert a szláv imperializmus összeköttetésbe jutva a Balkánnal és karja átnyulva az Alpeseiken, ellenőrzés alatt tarthatja a Földközi tenger medencéjét.

Egy amerikai mélyrepülő vágott alá a felhők közül és sorozataival szinte felárkolta körülöttem a temetőkeretet. Hirtelen egy sűrű cserjéssel benőtt sírhant mellé vágódtam le az alázáporozó géppuska sorozatok elől.

A boy úgy látszik megunt a játékot, mert visszahuzott a felhők fölé. Én leráztam magamról a temető sarát és csak azután néztem meg jobban a sírcserjést és benne az idők fogától megdercézett fekete márványkövet. A vésett betűk egykori aranyozását kimosta a Kárpátok hóesője, így csak a feketélő betűbarázdák árkolásából lehetett elolvasni az alatta nyugvó nevét, kinek megbecsülésére azt végtisztességgént feje fölé állították. Akkor vettem észre, hogy éppen annak a sírja az, kit kerestem és ki még halóporában is védelmet nyújtott nekem.

"Maraffa Károly m. kir. csendőr örmester hősi emlékére állították az ungvári szárnny tisztjei és legénységi állományu bajtársai, a m. kir. VII. honvéhdadtest 10. népfelkelő ezred pótzászlóaljának hozzájárulásával..."

Örmester ur Maraffa!

Lehajtottam fejem a sírkő előtt és gyermekkori emlékként megelevenedett előttem a múlt, mely éppen olyan kegyetlen volt, mint a jelen...

Képzletemben magam elé idéztem szénfekete bajuszát, kemény arcvonásait, s még szeme kékségére is emlékszem. Mert azok kékségéhez csak a májusi ég felhőtlen kéksége, vagy — mint jó anyámtól szoktam volt hal-

lani — a Balaton vizének napnyugtai színe volt hasonló. Édes jó anyám és Örmester ur Maraffa ugyanis földiek voltak, Dunántuliak. Édesanyám sümegei, Örmester ur Maraffa a szomszédos csabrendeki. Apám a Homonna környéki gróf Schönborn uradalom jágerje, Örmester ur Maraffa pedig majdnem a gránicon fekvő Nagyszénás nevű falu csendőr őrsének parancsnoka volt.

Mutattak pedig akkor a naptárak 1914-et és irtak juniust . . .

Én a 11-ik évemben voltam, s nem törődtem senkivel és semmivel. Egyetlen Rózsa nevű tehenünkkel már kora hajnalban kimentem a Harucsák oldalára, hol annyi volt a rigó és a tövisszuró gébics, hogy alig győztem fészkeiket számbavenni. Még a legöregebb rusnyákok sem emlékeztek olyan nyárra, mint annak az évnek a nyara volt. Szamáca illattól félrészezen kóvályogtak a vadméhek és a hegyek oldalai messziről piroslottak a teméntelen málnától. Lent a völgyben futó patak partján vadszegfű piroslott és annyi, hogy a legelésző tehenek inkább a fák zsengéjét legelték, mint a ragadós vadszegfű szárát. Ráadásul egyik junius derekára eső vásárnap a hegyekből alábukó ónszínű felhőkből veres, valósággal vérveres eső esett.

„Minden igaz lélek dicséri az Urat!” — sóhajtozták sűrű keresztvétések között az erdőkben gráneroskodó, vagy juhászok rusnyákok. Mig bent Homonnán processziós körmenetben verte mellét bűnbánóan a Beszkidek népe.

Tudós Szpotkowszky tanár ur jött ki Kassáról a véreső tanulmányozására, s ő hozta meg a hirt hozzánk . . . „Sarajevóban meggyilkolták a Monarchia trónörökösét és feleségét. A gyilkosok szerbek voltak és annyi szent, hogy most aztán háboru lesz, mert hogy a bestye szerbjét móresre kell tanítani, azt a magyar becsület követeli!” . . . Még morgott, dohogott az öreg tanár valamit, de megitta aludtjej porcióját és elcsákyázott Nagyszénásra, hogy ott valamelyik rusnyáktól — ha van még neki — véres esőt vegyen.

Nagyszénás párházás határmenti település volt, csendőr őrszel és háttárrendőrségi kirendeltséggel, mert a falucska mellett futott a Sátoraljai helyről jövő vasutvonal, mely a Kárpátokon túl a Krakkó-Lembergi vonalba ágazott be. A mi házunk a Nagyszénás és Homonna közötti erdei út mentén volt építve. Így akik Homonnára, vagy onnét kifelé igyekeztek, rendszerint megállapodtak nálunk egy pohár vizre, vagy ha volt, egy ivásnyi tejecskére, s anyám jószívvel adta mindkettőt a rászorulóknak. A Homonna felől jövők rendszerint fiatal magyarok, a Homonnára igyekvők pedig minden esetben hosszukaftános zsidók voltak. A magyarok át a határon Amerikába, míg a zsidók le Kárpátaljára igyekeztek.

Örmester ur Maraffa sokat, de igen sokat korholta anyámat, hogy italt ad a menő-jövőeknek, akiknek pedig tömlőc jár, mert tilalmas dolgokat követnek el és egyszer megfenyegette jó anyámat, hogy a nagyszénási

Feldmannal mert ő biztosan tudja, hogy Feldman viszi és hozza a szökevényeket és azt is tudja, hogy az első pohár tejet, vagy vizet anyámtól kapják.

Az én drága jó anyám úgy tudott ennek a morcos-haragos ősmesternek a nyelvén beszélni, hiszen édes jó Istenem földiek voltak... "No harpják még egy falatkát ebből a kaprosból... Jánosom is igen szereti ezt... és hát ne mérgeledjön... A maga felesége sem tagadna meg egy ital vizet, vagy tejet a szomjuzóktól... Hogy Amerikába mennek?... Hát miért ne mennének, ha itt nem jó nekik... és akik ide jönnek, miért ne jönnének, ha nekik meg itt jobb mint odaát?"... Így beszélgetett az én imádott jó anyám, s oszlatgatta Őrmester ur Maraffa homlokáról a harag-felhőket.

A harmadik kapros-turós rétes után a megbékélt ember elnevette magát és ujjával fenyegette meg anyámat. "Nagy mester vagy te Rozál, nemhiába hogy zalai vagy... De én csak annyit mondok, ha egyszer azt a csirkefogó Feldmant elkapom, veled együtt csukatom be az ujhelyi tömbe!"...

Nagyszénáson csak a kocsmáros Feldmannak volt gyalult fenyőfa deszkából készült kapuja. A kocsmá a lengyelországi Zboroewiczébe vezető ut mellett állott. Ennek kapujára szögezte ki a kisbíró Ferencz József császárkirály és Tisza Pista parancsolatát, melyben keményen meg volt hagyva, hogy a Monarchia becsülete megkívánja, hogy a kard kivonassék és hüvelyébe addig vissza ne tétessék, amíglen a fránya szerbek móresre nem taníttatnak...

Az asszonyok sirtak, mint mindig, ha az embereknek el kellett menni. Mert furcsa szerzet a férfi népség, kik közül némelyiket még idehaza is nagyon szemmel kellett tartania asszonyának. Mit fognak ezek most csinálni, ha nem lesz közelben a vigyázó és villámlószemű feleség?... Sirtak az asszonyok, az emberek pedig nekikergülve ittak Feldmannál, majd motyócskájukat vállukra vetve, nagy dalolással elindultak Homonnára, s onnan a csatába.

Az én jó édesapám is elment Miskolczra a 10-es népfelkelőkhöz, hogy azokkal Przemyslbe, majd onnan Szibériába kerüljön.

Azon őszön korán köszöntött be a fagy. Kisasszony napján már jég borította a Kunyó patakot és az aljerdők juharosainak leveleit bibor veres szinnel vonta be. Egy szeptemberi napon eljött hozzánk Őrmester ur Maraffa. Már nem csendőr volt a járőrtársa, hanem egy alföldi öreg baka. Úgy zihált szegénynek a hegyekhez nem szokott tüdeje, mint a fűrészmalom gőzgépe és verejtékes homlokát törülgette, míg Őrmester ur Maraffa mind arra akarta rábeszélni anyámat, hogy amilyen gyorsan csak lehet, menjünk el innen Dunántulra.

"... Mert én mondom neked Rozál, kutya világ lészen itten még a télen" — mondta bajuszát simogatva Őrmester ur Maraffa. — "Beszéltem Feldman kocsmáros leányával, kinek odaát Lembergben volt valami bol-

tocskája. Tegnap vergődött haza apjához és máris indul tovább. Ő mondta, hogy Lembergben égtek a házak, mikor eljött és csak úgy tudott kijönni, hogy egyik kórházban vöröskereszteskedett és ápolónőként érkezett a nagyszénási állomásra. Nagyon nyomja a muszka a mieinket. Mi 2 rusnyákot fogtunk meg, kik orosz papirokat és pénzt osztogattak a hegyi szállásokon, s az volt a papirokban, hogy a cár karácsonyra Pesten akar kriszt-kindlizoni . . . Menjetek tehát Rozál, mert én igazán csak jót akarok!" . . .

Anyám csak sirt . . . Szoknyája aljába törülgette szemeit, s úgy mondta sirástól elcsukló hangon "Köszönöm örmester ur jóindulatját, de én maradok, Szegénységünket, amit az én drága Jánosommal véres verejtékkel összekuporgattunk, itt nem hagyhatom. Tudom, hogy egyszer hazajön Jánosom, hiszen éjjel-nappal imádkozom érte. Mit szólna, ha én ebek harmincadjára hagynám szegénységünket?!" . . . Anyám tovább sirt, Örmester ur Maraffa pedig megitta pohár tejét és egy nikkelt pénzt adott nekem . . .

"Nohát Isten áldjon Rozál" — nyujtotta kezét anyámnak. — "De aztán magadra vess, ha bajotok lesz. Amíg én itt leszek, megvigyázlak benneteket, de én katona ember vagyok, ki ma itt, de holnap ki tudja hol" . . .

Vastag hótakaró fedte már a Beszkidek oldalait, mikor egy nap délutánján csak megmorajlott a föld. A lengyel szél hajtotta felénk Boroewics excellenz ágyuinak dörgését és mire az ónszinü felhők közül előbukkanó nap leért a Svinyárka hegy mögé, megérkeztek az első menekülők, hogy utána megszakítás nélkül, mint egy fekete folyó hömpölyögjenek a Zboroewicze-Nagyszénás-i uton Homonna felé.

Legnagyobb részük lengyel zsidó volt. Hajmeresztő dolgokat meséltek a cár kozákjainak kegyetlenségeiről. Jó édesanyám együtt sirt velük és jó szívvel adott amig volt, egyik-másiknak egy-egy pohár tejet.

A menekülőkkel együtt jöttek a katonák is. Óriási kerekü szanitécokcsik. Irdatlan csónakokat cipelő hidászszekerek. Trének, tüzérek elnyűtt lovakkal, lehorgadt fejfel bandukoló huszárok, bakák, németek hegyes csáköval, magyarok sapkában, s legtöbbjüknek pipa csutka füstölgött a szájában.

Mikulásnapra Örmester ur Maraffától egy könyvet kaptam ajándékba, Rákosi Viktor "Korhadat fakeresztet" címü művét. Estére kelve már végigolvastam és kevés hijján kívülről tudtam Szeredai kapitány és honvédeknek történetét ott a Sztrecsnói tetőn . . . S akkor aznap estéjén beállított hozánk egy pofaszakállas osztrák tiszt és a krumplis kamrába lakoltatott ki minket. Szanitécek jöttek hatalmas koffertokkal és amikor az utolsó tartalmát is kirakták, pitvarajtonkba már letették az első sebesültet hozó hordágyat. Segélyhely lett tehát a mi erdei házunkból . . .

Már az ablakokat repesztgette a házunk felett jajgatva sivitó gránátok szele és éjszakánként a Kárpátok felé olyan verespiros volt az ég, mint nyáron napkeltekor. Égtek a lengyel faluk, égett az erdő, égett Nagyszé-

nás, az első magyar falu és a házunk mögötti szilvásban már egész kis hegyet raktak a halottakból. Kemény volt a föld sirt ásni, a hó szakadatlanul esett és az imént pirosvérét hullató magyar honvéd, vagy német katoná holt tetemét hófehér szemfedővel vonta be.

Leco, a falábu szénégető hozta hírül, hogy Örmester ur Maraffa elkapta a nagyszénási pópát, mikor az a templom tornyából lámpással igazgatta a muszkákat. A németek ott kötötték fel a pópát a templom előtti juharfára. Azóta a muszka mintha meglassult volna . . . "Hogy a prikulicsok nyomják meg a bestyéjét" — mérgeskedett s falábu Lecó — "lám ki hitte volna, hogy szent ember létére a muszkákkal konspirál!"

Anyám csak sirt. Tett-vett az orvosok körül. Anyáskodva vigasztalta a halódókat. Már elfogyott a szentelt vize. A pópát felakasztották, nem volt kitől kérni. Friss kutviz felett imádkozott tehát és azzal hintette meg a szenvedők homlokát.

Én meg majd megbolondultam a boldogságtól. Volt Manlicherem és patrontáskám. Mikor a halottak dombja mögött az első tőltényt kilöttem puskámból, két fülemben mintha kolompot ráztak volna a durranástól. De kétféjüsasos baka sapkám, német hegyes csákóm, sőt még hegyes muszka golyóm is volt már, amiket mind a Rózsa tehén jászolja alatt tartottam.

December derekán egy kora hajnalban nagy lőtás futás volt a házban. Az orvosok és szanitécek gyorsan csomagoltak. A sebesülteket Homonnáról és a környékről összeszedett civilekkel, gyalokszánkókon huzatták le Homonnára és magunkra hagytak bennünket.

Még lehetett látni a sebesülteket szállító karavánt, mikor udvarunkra bemasirozott Örmester ur Maraffa 22 csendőrrel és ugyanennyi népfelkelő honvéddel. Nagyon jól emlékszem számukra, mert jó anyám aznap 45 porció grenadirmarsot osztott ki a kemence padkján sorba rakott csajkába.

"Utolsó krumplicskánkat adtam maguknak" — szipogott anyám, amíg Feldman, a nagyszénási kocsmáros — ki káplári rangban Örmester ur Maraffa élelmezési tisztese volt — minden sajkát külön-külön megvizsgált, nehogy a porciók mennyisége tekintetében bárkit is rövidség érjen.

Feldman megveregette édesanyám vállát. "Ne sirj Rozál, mert én még ma hozok neked krumplit Nagyszénásból, ha ezer kozák ül is a fenyők tetején . . . Látod, nekünk nincsenek szakácsaink, nálunk mindenkinek puská van a kezében fakanál helyett. Hogy elmentek a katonát, hát Örmester ur Maraffa vállalta feltartóztatni a muszkát, míg új seregek jönnek! . . . Mert fognak jönni Rozál, hidd el ezt nekem . . . Homonnán beszéltem Schönfeld Jákóval, a metszővel. Ő mondta, hogy Vilmos kaizer szigorú ordrét adott, hogy a muszkát nem szabad beengedni Magyarországra. Jönnek a németek és úgy elkergetik innen a kozákokat, hogy még hírnemző sem marad belőlük!"

"Oh csak így lenne" — sóhajtozott anyám — "és csak igaz lenne.

Oszt haza jönne Jánosom is és magától megest vennénk jó kocsonyának valót, mert szegény jó Jánosom azt igen szerette így télidőn!”

Örmester ur Maraffa másnap már csak 22-ed magával jött el ebédelni, mert a többiek addig kintmaradtak az állásban. A konyhaajtóban egész hóhegyet rázott le magáról és kondor bajuszáról ujjnyi vastag jégkoloncok lógtak le mellére. “Hát mit főztél Rozál lelkem?” — kérdezte anyámtól — “érezem valami jó hagymást készítettél, mert még a ruszki is megállapodott, ahogy elhozta szagát a szél” ... Dörmögve nevetett és 22-ed magával megebédezett. A másik csoport már halottat is hozott. Egy fiatal csendőrt nyakon talált a golyó, s elvérzett. Kint az udvaron lefektették. Anyám olajmécsest tett a feje fölé, s meghintette a maga megszentelte szenteltvízzel.

Irgalmatlan hidegre fordult az idő. A hegyoldalakon úgy durrogtak a hidegtől kettétört fenyőfatörzsek, mint az oroszok ágyui, ha megbolondultak. Feldman meghozta a krumplit. Három rusnyák szánkán huzta be udvarunkra az élelmet, lisztet olajat, krumplit és sót. Az utolsó szánkáról hatalmas szarvast gurítottak le. Behuzták az istállóba felengedni, mert kökeményre volt fagyva. Feldman káplár nekigyürkőzött a szarvas nyuzásnak, s közben anyámmal diskurált. “Látod Rozál, ilyen az élet ... Örmester ur Maraffa mindig a nyakamra pályázott. Pedig mit tettem én? Segítettem! S nem a ti hitetek szerint való mondás-e, hogy felebarátján az ember segíteni köteles? Én segítettem a magyarokat Amerikába és zsidó hittestvéreimet Magyarországra a cár kozákjai elől. Véttem én valakinek? ... Hát miért nem adtak a magyar népnek megélhetést, hogy ne kellett volna nekik a vándorbotot kezükbe venni? Schönborn grófnak, a te Jánosod gazdájának 200.000 hold erdeje van egymagának, 200.000 magyarnak meg annyija sem, hogy kutyahajító furkóst vágathatna benne magának ... Hogy a zsidók idejöttek, hát hová menjenek? Magyarországon senkitől sem kérdik, hogy honnan és miért jött. Éljen a törvények szerint, s hogy milyen módon imádja Istenét, senki sem törődik vele.

Persze Örmester ur Maraffa mindent a paragrafusokon keresztül néz, s csak a jó szerencsém segített, hogy meg nem fogott. De akkor most mit is enne embereivel, ha én Ujhelyen a tömlöcben ülnék?” ... Nevetett és tovább beszélt. — “Látod nekem nem kellene itt lennem. Koros is vagyok és unokabátyám fia orvos-kapitány Munkácson. Mibe tellett volna neki egy írást adni, hogy én untauglich vagyok? S lásd mégsem mentem, mert az a föld, ahol születtem, éltem és élek, az az én Hazám is, ha zsidónak születtem is.” ...

Egy öreg borsodi népfelkelő jött Feldman káplárhoz Örmester ur Maraffa üzenetével, hogy jöjjön a káplár ur rögvest, mert igen berzenkedik a ruszki, így ott most minden emberre szükség van.

Elementek!

Anyámmal együtt letérdepeltünk és hangosan imádkoztuk a Rózsa-füzért. Kint Nagyszénás irányában dörögtek a fegyverek és elnyújtott

urra-urra üvöltést vert felénk a lengyel szél. Egész éjjel fent voltunk. Anyám a fejemet simogatta és sírdogált. Hajnalban halottakat hoztak. Előnek egy fiatal lenhaju porucsnikot, egy orosz hadnagyot tettek le a hordágyról. Még mozgatta szemhéjait, de pár pillanat múlva elnyult. Anyám megszórta szentelt vízzel őt, meg a többi halottakat is. Az egyik csendőrnek aranystráfok (*) voltak zubbonya ujján, s én gyerek fejfel arra gondoltam, hogy nem kellene-e levágni az aranystráfokat, hiszen oly mindegy már neki, hogy aranyos zubbony ujjal, vagy anélkül fekszik a hó alá.

Két nap múlva — amikor már házunk falába is bevert a puszkagolyó 2 gyertyánkaróra fektetve meghozták Feldman káplárt is holtan. Szakálláról még folyt a vér, de az arca a ráhulló hóhoz hasonlóan fehér. Örmester ur Maraffa parancsolatára külön tették a többi halottaktól a szilvaaszaló mögé. "Mert az az örmester ur parancsolata" — mondotta anyámnak a népfelkelők egyike, kik Feldmant hozták — "hogy zsidó hitű, hát tegyék külön, mert ha kitavasodik, eljönnek érte Homonnáról. Oszd azt is mondta még az örmester ur, hogy nagy imposztor volt ükelme, de böcsülettel halt meg, nyugodjék hát az ő hite szerint!"

Két hétig, teljes két hétig tartott a pokol és Örmester ur Maraffa két hétig tartotta a Nagyszénás-Homonna közötti kapaszkodót. A sebesültek egymást támogatva vánszorogtak Homonna felé, míg a halottakat odarakták szépen sorba udvarunkra egymás mellé. Csak az orosz hadnagy és Feldmann feküdtek külön-külön.

Egyszerre mintha késsel vágták volna el, megszűnt a harci zaj...

Anyám ki akart menni megnézni mi történt, de ahogy a pitvarajtó kilincsére tette kezét, az kinyilott és egy hatalmas báránybőrkuccmás ember lépett be rajta. Puskáját anyámra fogta és ma sem felejttem el, mikor a rusnyák nyelvhez hasonló gurgulázó hangon vodkát követelt.

Drága anyám a kemence oldalának dönt rémületében, az orosz pedig egy hirtelen mozdulattal felkapta a földről a szanitécek által visszahagyott spirituszos üveget és fenéki kiitta.

Majd csettentett nyelvvel és átszellemült arccal mondta "Haraso".

Lószerszám zörgés és idegen kiabálás verte fel házunk táját. A ruszlik Rózsa tehenünket vezették ki az udvarra. Anyám haját tépve, térden állva könyörgött, de hiába. Az egyik bozontos orosz vállhoz emelte fegyverét, hogy a tehenet lelőjje, mikor udvarunkra belovagolt egy őszhaju orosz tiszt. Nagy ur lehetett, mert vagy 30-an kísérték lóháton tisztek és ordonáncok. Lovagló ostorával belevágott a Rózsa tehenünket célbavevő muszka arcába, a másik orosz pedig — ki a tehen kötelét tartotta — anyám és az én szemem előtt revolverével agyonlőtte.

Az öreg tiszt hangosan és mérgesen intézkedett...

Külön őrséget rendelt házunk megvédésére, majd a falábu Lecó tol-

(*) Ezek — a bal alsókaron viselve — a szolgálati éveket jelentették.

mácsolásával közölte anyámmal, hogy az orosz hadnagyot keresi, kit első halottként hoztak be Örmester ur Maraffa emberei. Anyám megmutatta a hóban fekvő, de tiszta asztali abrosszal letakart halott hadnagyot, mire az orosz tiszt térdre hullott. imádkozott és úgy zokogott, mint egy gyerek . . . Lecótól tudtuk meg, hogy a hadnagy az orosz generális fia volt.

Két orosz hozta Örmester ur Maraffát. Olyan kemény volt, mint a kő. Feje szét volt nyilva a lövéstől, s a nagy hidegben csak egy rubintpiros jégkolonc mutatta annak helyét . . . Az orosz generális ellenségben is megbecsülte a hőst, úgy intézkedett tehát, hogy Örmester ur Maraffa holttestét és fiát az udvaron ravatalozzák fel.

Deszkákat hoztak a fűrészmalomból és koporsókat ácsoltak, majd egy egész muszka század lőtte a disztüzet, mikor a nagy kinnal-bajjal kiásott sírgödörökbe helyezték őket.

A többi halottat majd akkor temetik el, ha az idő enged — intézkedett az orosz tiszt, majd anyámat megnyugtatta, hogy semmi bántódásunk sem lesz, s ha valami kívánságunk volna, szóljunk annak a tisztnek, kivel bucsuzni jött el hozzánk, mert ő neki menni kell tovább Budapestig. Anyámnak pénzt adott, hogy ha az idő megvidul, tegyen néha virágot a fia sírjára. Aztán elkészönt szépen illédelmesen, mint ahogyan igazi uriemberek szoktak elkészönni.

Sohasem láttuk többet, mert mikor márciusban a somosoldalakon előbujtak a hóvirág bimbói és a kucsma-gomba fekete szárai, felviharoztak a Kárpátokra Szurmay generális magyar honvédei és Kaiser Wilhelm hegyes csákós bajorjai, hogy későbben Gorliczénél derékba törjék az orosz óriás erejét.

Kitavaszkodott . . .

Felengedett a föld fagya és mikor az utolsó honvéd és német katona holttestét visszaadták az anyaföldnek, parancs érkezett Kassáról — hol Bo-roevics generális tartotta rezidenciáját — hogy a hősi halált halt Maraffa Károly m. kir. csendőr örmestert Homonnán katonai disszel kell eltemetni.

Feldmant is bevitték hitsorsosai és ott temették el a zsinagóga mögötti temetőben.

Két disztüzet kapott Örmester ur Maraffa, orosz és magyart. Feje fölé fekete márványkövet, Ófelsége Ferencz József császár és királytól pedig nagy ezüst vitézségi érmet.

Uzsoki báró Szurmay Sándor generális a magyar katona Kárpát-i harcait megörökítő emlékiratában így emlékezett meg a hős magyar csendőrrel, Maraffa Károly örmesterről: "... Kemény kiállásával és önfeláldozó hősiességével megakadályozta, hogy az ellenség a Krakko-Lembergi vasutvonalon erősítést dobjon be a Homonna körüli harcokba, így a védelemnek időt adott az erők megfelelő átcsoportosítására!" . . .

Ujra dörögnek az ágyuk Nagyszénás körül. Ujra rohamoz a muszka. Jobbom sisakomhoz lendült és felsóhajtottam . . . Én Istenem adjál ne-

künk sok, nagyon sok Ormester ur Maraffákat, hogy megvédhessük szerencsétlen Hazánkat és méltóak lehessünk az akkori korbeli hős bajtársainkhoz.

Az Égiek könyvében másként volt megírva . . .

Harcunk elbukott.

De mi hisszük és valljuk, hogy eljön az idő, mikor újra ott lehetünk a Kárpátok hágóin, s akkor a hegyek legszebb virágaiból fonjuk majd meg kegyeletünk koszoruit hős bajtársaink emlékére.

EGYESÜLETI BESZÁMOLÓ

Még messze voltunk az év végétől, s már egyre-másra kaptuk a telefonhívásokat barátainktól, távol lakó ismerősöktől, hogy az idén is megtartjuk-e a csendőrszilvesztert. Mindenki biztosítani akarta már jó előre a maga 5, 10 személyes asztalát, hogy azután nyugodtan várhassa a clevelandi magyarság e nagy összejövetelét, amikor baráti körben bucsuzhat a csalfa Ó-évtől de reménykedve, jókedvvel léphet a 63-asba, amelyik talán . . . talán már nekünk is hoz valami jót, örömteljeset.

Nem kellett toborozni, hirdetni, jöttek a barátaink az egyszerű meghívóra is, Mert nemcsak a mulatnivágyás hozza őket közénk, hanem mert ismerve a célkitűzéseinket, tudják, hogy ezzel egyben egy segélyegyletet is támogatnak.

A belépőjegyek szelvényei szerint — mely nemcsak kartotékozásra, hanem 5 üveg peszgo kisorsolásában való részvételtre is szolgált — közel 700 főt tett ki a vendégsereg és színültig megtelt a Carter Hotel Rainbow terme.

Végig emelkedett hangulatban folyt a tánc fél 5-ig, amit csak éjfél előtt szakítottak meg elnökünk szavai, aki köszönetet mondott a megjelenteknek a támogatásért és keresetlen szavakkal bucsúztatta az Ó-évet.

Mindenki egy kellemesen eltöltött, hangulatos éjszaka benyomásaival távozhatott és sűrűn hangzott fel a bucsujuk, — viszontlátásra jövőre.

Farsang miatt sok a magyar mulatság, kevés a nekünk megfelelő terem, ezért az idén a családi vacsorával egybekötött csendőrnapi műsoros ünnepélyünket márc. 2-án tarjuk meg az E. oldali Ev. Egyh. termében.

Ide kívánczodik egy nagyon távol élő idős bajtársunk megkapó levele:

„. . . az ünnepélyes alkalomhoz nem illő könnyező szívvel és nehéz lélekkel küldöm BALINT bátyánk 14-i névnapjára és az ezzel egybeeső 82. születésnapjára a legforróbb ölelésem és jókívánataimat. Gyógyuljon fel, keressen Amerikában olyan medicinát, ami talpra állítja, szervezetét regenerálja, rugalmasságát visszaadja . . . közvetítsd Neki ezt azzal, hogy ne hagyja el magát, ne töpörödjön össze, legyen újra olyan deli, mint amilyennek én utójára láttam, amikor még a föld is rengett, mikor egészségügyi sétáját végezte. . . .”

1962-ben a beérkezett kérelmek és javaslatok alapján közel 900 \$ segélyben részesítettünk 24, Európában lakó, rászoruló bajtársunkat, részben özvegyeiket és árváikat, valamint 3 magyar egyesületet. Hisszük, hogy ezzel jó célt szolgáltunk és megtettük a kötelességünket. Legalább is a köszönő sorok ezt igazolják. A segélybizottság várja a további kérelmeket.

Ismét elragadott a halál egy bajtársunkat. Clevelandban 72 éves korában elhunyt v. DÉNES Elemér ny. ezds. Mint az I. v. háború többször kiüntetett szds.-a 1921-ben jött át a Testületünkhöz, ahol különböző beosztásokban szolgált nyugalomba vonulásáig. Az emigrációban visszavonultan élt, de a mindennapi kenyérért az utolsó napjaiig dolgozott. Temetése f. hó 12-én volt. Egyesületünk nevében koszorút helyeztünk a ravatalára.

Hazájától távol is nyugodjon békében.

Közléseink:

Örömteljes **családi eseményekről** számolhatunk be.

V. Karsay E. bajtársunk Édesanyja otthonról Buffalóba érkezett fia, menyé és párhónapos leány-unokája meglátogatására.

Kondor J. bajtársunk családjában is teljes az öröm, mert özv. Édesanyjuk otthagya Dunántúlt, végleg Clevelandba költözött.

Hasonló boldogságban van része Nagy G. bajtársunknak is Detroitban. Megjött az Édesanyja, akit 2 félárva gyermekével évek óta szorongva várt.

Mindhárom Bajtársunk végtelen örömeben együttérzéssel osztoznak.

Ujabbán kapott elismerésekből közlünk néhányat.

B-né, N. Gy. "... úgy látszik jó csendőraszony voltam, mert eddig mindegyik E. É. megrikatott... de így a jó, s maradjon ilyen továbbra is..."

K. G. írja: "... a Testület Története szakavatott tollal van megírva. Kár, hogy nem jelenik meg idegen nyelveken is, hogy ismerhetné a világ a sokat gyalázott magyar csendőrség minden más állambeli hasonló szervezetek fölött magasan álló, praktikus és erkölcsi értékét..."

M. B. (Német o.) írja: "... a Lapot megkaptam, mely tartalmilag, erkölcsileg és hazafias szempontból igen tetszik. Szinte alig hiszi az ember, hogy létezik még valahol a Föld kerekiségén a magyarok összetartásának ilyen érzése és példája..."

Felkérjük a II. v. háborúban bármely cső. egységben **harcolt** Bajtársainkat, hogy a harcok rövid leírását, helyét, idejét, az azokban hősi halált halt cső. Bajtársaink ismert személyi adatait velünk közölni szíveskedjenek.

Összes Bajtársainkat pedig oly cső. Bajtársak személyi adatainak közlésére kérjük, kiknek hősi, vagy mártirhaláláról, börtönben, fogoly, vagy internáló táborban történt elhunytáról hiteltérdemlő tudomásuk van.

A közléseket címünkre (Family Society of Hungarian Veteran Gendarmes. 8804 Tompkins Ave. Cleveland 20. Ohio) f. év szept. 1-ig kérjük.

Bajtársainknak meleg üdvözetét küldi
a szerkesztő bizottság.

*Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában!*
Ámen.